

RÍKISLÖGREGLUSTJÓRINN

ALMANNAVARNADEILD

FUNDUR VÍSINDAMANNARÁÐS ALMANNAVARNA

Dags: 13.01.2015

Kl.: 09:30

Staðsetning: Björgunarmiðstöðin í Skógarhlíð.

Fundarefni: Umbrotin í Bárðarbungu

Fundinn sátu: Vísindamenn frá Veðurstofu Íslands og Jarðvísindastofnun Háskólans, ásamt fulltrúum frá almannavarnadeild ríkislögreglustjóra, Sóttvarnarlækni og Umhverfisstofnun.

Meginefni fundar

- Eldgosið í Holuhrauni
- Loftgæði
- Sviðsmyndir

Fundargerð

- Litlar breytingar hafa orðið á eldgosinu í Holuhrauni síðustu vikunnar. Þrátt fyrir að dregið hafi úr gosinu þá er það enn mjög öflugt. Hraunflæðið er að miklum hluta undir storknuðu yfirborði hraunsins.
- Jarðskjálftavirkni í Bárðarbungu er enn öflug, en heldur hefur þó dregið úr henni. Stærsti skjálftinn frá síðasta fundi Vísindamannaráðs, þann 9. janúar, mældist M4,7 á laugardaginn 10. janúar kl. 18:23. Alls mældust 16 skjálftar á bilinu M4,0-5,0 og 13 á stærðarbilinu M3,0-4,0. Á þriðja tug skjálfta hafa mælst í bergganginum frá því á föstudag, allir minni en M2,0 að stærð.
- Við Tungnafellsjökul hafa verið 6 skjálftar frá því á föstudag. Sá stærsti mældist M2,1 í nótt, 13. janúar, kl. 04:21. Við Herðubreið hafa mælst um 20 skjálftar, allir minni en M2,0.
- GPS mælingar við norðurjaðar Vatnajökuls sýna áframhaldandi hægan samdrátt í átt að Bárðarbungu. Enn dregur þó úr hraða samdráttarins.
- GPS stöðin í öskju Bárðarbungu sýnir að askjan heldur áfram að síga.
- Vísbendingar eru um aukningu á öndunarfæra einkennum víða um land þann tíma sem gosið hefur staðið. Engar tilkynningar hafa þó borist um alvarleg einkenni.
- Há gildi brennisteinsdíoxíðs mælast enn. Um helgina mældust há gildi á Höfn ($3400 \mu/m^3$) Reyðarfirði ($1000 \mu/m^3$) og Jökuldal ($7800 \mu/m^3$).
- Loftgæði:
 - Í dag (þriðjudag) er búist við gasmengun suðvestur af eldstöðvunum. Á morgun (miðvikudag) má búast við gasmengun suður og suðvestur af gossvæðinu.
 - Tvennskonar tveggja daga spár eru gerðar vegna mengunar frá eldgosinu. Annars vegar er um að ræða textaspá með kortum sem gerð eru af veðurfræðingi á vakt, sjá [Gas spá](#). Hins vegar er hægt að skoða sjálfvirkt [Gas líkan](#), en þetta er tilraunakeysla sem er í þróun og taka ber með [fyrirvara](#). Veðurstofan og Umhverfisstofnun biður fólk að [Skrá mengun](#), verði það hennar vart og þeim áhrifum sem það verður fyrir.
 - Hægt er að fylgjast með mælingum á loftgæðum á síðunni www.loftgaedi.is þar eru einnig aðgengileg gögn frá handmælum sem eru víða um land.

RÍKISLÖGREGLUSTJÓRINN

ALMANNAVARNADEILD

- **Leiðbeiningar:**
 - Ef fólk finnur fyrir óþægindum er mælt með að halda sig innandyra, loka gluggum, auka kyndingu og slökkva á loftræstingu. Gott er að lofta vel út þegar loftgæði eru góð. Fólk sem finnur fyrir óþægindum er hvatt til þess að hafa samband við sína heilsugæslustöð. Tafla um viðbrögð við loftmengun hefur verið birt á vef Umhverfisstofnunar www.ust.is. Hægt er að fylgjast með mælingum á loftgæðum á síðunni www.loftgaedi.is Veðurstofan birtir textaspár á vef sínum og viðvaranir eftir því sem aðstæður breytast.
 - Tilmæli og leiðbeiningar má finna hjá [Umhverfisstofnun](#) og [Embætti landlæknis](#), m.a. töflu um [rétt viðbrögð](#).
 - Veðurstofan birtir spár um útbreiðslu brennisteinstvíldis á vef sínum eins og greint er frá hér að ofan og þær eru einnig lesnar með veðurfregnum í útvarpi. Leitast er við að koma spánum til skila í sjónvarpsveðurfréttum.
 - Umhverfisstofnun hefur dreift handmælum víða um land til að bæta upplýsingaöflun um dreifingu mengunarinnar og niðurstöðurnar má sjá bæði á vef hennar og Veðurstofunnar.
 - Hægt er að senda inn fyrirspurnir og upplýsingar til Umhverfisstofnunar vegna loftmengunar á netfangið gos@ust.is Umhverfisstofnun óskar sérstaklega eftir upplýsingum frá fólki sem hefur orðið vart við mikla mengun; hvar það var statt, tímasetningu, lýsingu á gasmekki, eins og lit og skyggni, og lýsingu á áhrifum (sviði í augum o.s.frv.).
- Gosið hefur staðið í rúmlega fjóra mánuði, enn er mikið hraunflæði í Holuhrauni og sikhraði öskju Bárðarbungu verulegur. Þrír möguleikar eru taldir líklegastir um framvinduna:
 - Gosið í Holuhrauni heldur áfram þar til öskjusig í Bárðarbungu hættir. Gosið getur varað í marga mánuði enn.
 - Gosvirkni færir til suðurs undir Dyngjujökul og veldur jökulhlaupum og gjóskufalli. Einnig er mögulegt að sprungur opnast annars staðar undir jöklinum. Ef slíkt gos yrði langvinnt gæti það breyst í hraungos.
 - Gos í öskju Bárðarbungu. Slíkt gos gæti brætt mikinn ís og valdið verulegu jökulhlaupi. Öskufall gæti orðið nokkurt.

Ekki er hægt að útiloka aðrar sviðsmyndir.
- **Frá Veðurstofu Íslands:** Litakóði fyrir flug er áfram appelsínugulur fyrir Bárðarbungu.
- Næsti fundur Vísindamannaráðs verður föstudaginn 16. janúar, 2015.

Ríkislögreglustjórinn almannavarnadeild www.almannavarnir.is www.avd.is Twitter: [@almannavarnir](https://twitter.com/almannavarnir)